

לעילוי נשמת
הר"ר משה יהודה
ב"ר שלמה ז"ל
מרמורשטיין
נלב"ע כ"ז אייר תשע"ח
ת.נ.צ.ב.ה.
הנוצח ע"י המשפחה

לעילוי נשמת
מרת שושנה ע"ה
ב"ר משה יהודה ז"ל
זילברשטיין
נלב"ע כ"ט כסלו תשס"ד
ת.נ.צ.ב.ה.
הנוצח ע"י המשפחה

פניני פרשת השבוע

נושא השבוע: הניסיון - הזדמנות!

פרשת חוקת

בס"ד | גיליון מס' 386

איזה נכס יקר ייעלם לנו בקרוב?

זאת חוקת התורה (י"ט, ב)

לעצת היצר. כי אנו חיים בדור שלמרבח הצער - הנסיונות רבים, ויותר מדי אנשים מתקשים לעמוד בהם. בורא עולם צמא וחושק בכל התגברות קטנה של יהודי, בכל פעם שיהודי מתגבר על ניסיון - הוא מעורר מהומה שמימית של שפע וברכה, והשפע הזה מושפע עלינו, כמו ידינו, על ידי ההתגברות שלנו!

בתחילת פרשת השבוע כותבת התורה 'זאת חוקת התורה', ורש"י מצטט מחז"ל את דברי השטן לעם ישראל: 'מה המצוה הזאת ומה טעם יש בה?', בעוד בורא עולם משיב: 'חוקה חקקתי, גזירה גזרתי'. במשמעות דו השיח הזה, מגלה בעל ה'דברי ישראל' משמעות עמוקה:

בכל יום ויום בא השטן - הוא היצר הרע, ואומר לו היהודי: מה טעם יש בקיום המצוות הללו? לא צריך להיות קשוח... אז מה, תוותר על שעת לימוד אחת, תדבר איזה לשון הרע קטן ועסיסי, תציץ לרגע במקום לא ראוי, תפגע בחבר כי הפעם באמת מגיע לו... מה אתה מתאמץ כל כך עבור כל המצוות, למה להילחם בחירוף נפש על כל ניסיון?!

והקדוש ברוך הוא משיב: 'חוקה חקקתי'. חוק, בלשון המקרא - הוא מלשון מזון, אוכל, פרנסה. בורא עולם אומר: לא ולא, יהודי יקר! אל תשמע ליצר ואל תיכנע לו, כי בהתגברותך - אתה מפרנס אותי, נותן את המזון השמימי שזקוקים לו בשמים כדי להרעיף עליך שפע וברכה. בני, התגבר נא על עוד ניסיון ועל עוד אחד, כל ניסיון הוא הזדמנות להשפיע שפע רב בשמי מעל - ובאמצעותו לעולמנו אנו!

נתאר לעצמנו שנותנים לנו ביד את ההזדמנות להביא מאות חולים, לדאוג להפחתת קשיי גידול אלפי ילדים, למלא רבבות חשבונות בנק. האם יש מישהו שהיה מוותר על ההזדמנות להשפיע כל כך הרבה טוב לכל כך הרבה אנשים? הנמצא מי שלא היה שמח לעשות הכל כדי שזה יקרה?!

אחים יקרים! היצר מעמיד אותנו בפני נסיונות, כי הוא רוצה לגזול מאיתנו את הכח להשפיע טובה וברכה. הוא יודע שכל התגברות שלנו פותחת את ברז השפע השמימי, ולכן הוא כל כך נלחם להכשיל אותנו. התפקיד שלנו הוא לזכור:

כל דקת לימוד שנלמדת במאמץ, כל אטימת אוזן משמיעת לשון הרע, כל מניעת דיבור בעת התפילה וכל עצימת עין מול מחזה אסור - זה מה שפותח את השפע השמימי, ולכן אף פעם אסור לוותר! נכון, הניסיון קשה, אבל הבה נראה בו הזדמנות, הבה נתגבר עליו בשמחה ובחשק, בידינו להשפיע טובה וברכה עלינו ועל כל באי עולם!

איזה נכס הנאצים השאירו?

איש חסיד היה בווייליאמסבורג שבארצות הברית, ושמו הרה"ח רבי יעקב מתתיהו זעליגפילד ז"ל. מכריו ומוקיריו הכירוהו כאדם שעבר את השואה האיזומה ועלה לארצות

כל הטוב והחסד שיש לנו בעולמנו, הינם מאבינו שבשמים, הטוב ומטיב לכל, הגומל עימנו חסדים טובים, והמשפיע עלינו שפע ברכות וחסדים לחיינו. הצלחתנו הרוחנית, התעלותנו במעלות התורה, הבריאיות, הנחת, הפרנסה, למעשה - כל הצרכים שלנו ברוחניות ובגשמיות, מגיעים אלינו בשפע רוחי מאבינו שבשמים, המשפיע אותם עלינו.

כשמבינים ומעניקים בתובנה הזו, עולה וגואה השאלה: האם בכוחו של יהודי להשפיע על השפע בשמים, ולגרום לו להיות שופע ומבורך יותר? האם יכול יהודי, החי כאן בעולמנו, לפעול במו ידיו כדי להגביר את השפע השמימי ולהשפיע לעצמו שפע טובה וברכה? האם העובדה שכל מה שאנו מקבלים - ניתן לנו במתנה מאבא שבשמים, מחייבת שאין לנו כל השפעה על השפע הזה, או שדווקא אנו יכולים לפעול בכדי להגבירו ולהעצימו, לטובתנו כמובן?!

בעיון בספרים הקדושים נמצא, שלא יאומן כי יוספר: כל אחד מאיתנו, בידי הקטנות, מחזיק את צרור המפתחות לברז השפע השמימי. כמו ידינו אנו מעוררים חסדים ורחמים, שפע וברכה. לנו יש את הכח להכריע כמה שפע יושפע עלינו משמים! כן, ההווה בידינו, העתיד מוכרע על פינו, אנו קובעים ומחליטים כמה שפע יהיה לנו בפרט, ולעולם כולו בכלל!

כיצד? - זה נגשג מבינתנו, ואין לנו אלא לצטט את דברי הזוהר הקדוש בחומש ויקרא, שישיראל מפרנסים לאביהם שבשמים. קשה להסביר בפרוטרוט איך זה עובד, וכיצד יכול כל יהודי, בכל מקום, 'לפרנס' כביכול את אביו שבשמים - בעוד אנו יודעים שהוא הן ומפרנס אותנו - אך בזוהר הקדוש מבואר שכך זה עובד: יהודים, במעשי ידיהם, נותנים כח לפמליא של מעלה לעורר חסד ורחמים, המושפעים לשוכני ארץ בדמות ברכה והצלחה בכל העניינים!

ובעוד כולנו חושבים שכך נגשג זה בוודאי היה קיים רק בדורות קדומים, כשבעולם חיו צדיקים שרפי מעלה, אולם בדורנו אנו הדבר נראה מופרך ומשולל יסוד - הרה"ק בעל ה'דברי ישראל' ז"ע חושף שבדיקו להיפך:

הוא ממשיך זאת לאדם בעל חנות גדולה, שהכניסה לו שפע פרנסה. ברבות הימים - חנותו התקטנה והכנסותיו פחתו. ובאו חשבון, הרי כל פרוטה שנכנסת לקופה לאחר הקטנת החנות - מכריעה ומשמעותית פי כמה מאשר בתקופה בה היתה החנות גדולה... וכך ממש בעניינינו: בדורות הקודמים - היתה לבורא עולם כביכול חנות פרנסה גדולה ורחבת ידים, צדיקים נשגבים פרנסו אותנו בשפע... היום, כל פעולה קטנה היא משמעותית ומכריעה, כי החנות קטנה...

ולכן, דווקא בדורנו אנו, יש חשיבות כבירה ויתירה לכל פעולה קטנה, לכל התגברות על ניסיון, לכל אמירת 'לא'

החבר הטוב הנורא ביותר...

היה זה בעת הוקמה ישיבת 'חברון' המפורסמת, בידי קבוצת עילית של בחורים שהגיעו מיישיבת סלבודקא. בראשות המשגיח הגה"צ רבי נטע הירש פינקל זצ"ל. על קבוצה זו נמנה גם הגאון רבי יצחק הוטנר זצ"ל, שלימים כיהן כראש ישיבת 'רבינו חיים ברלין' בארצות הברית והיה ממנהיגי היהדות החרדית באמריקה. כאיש ישיבת 'סלבודקא', הקפיד המשגיח הרב פינקל לחנך את תלמידיו לנהוג באופן מקובל ורגיל, לא להתבלט בהנהגות משונות ולהימנע ממעשים מוזרים. יום אחד הוא צועד ברחוב, ומולו רואה את החבור 'יצחק הוטנר', צועד לבדו ומדבר לעצמו. דעתו של המשגיח לא היתה נוחה מכך - שכן מדובר בהנהגה מוזרה למדי, והוא פנה לתלמידו ושאל: 'אני רואה שאתה מדבר, ולבטח - אינך מדבר לעצמך. אז עם מי אתה מדבר?' - ורבי יצחק השיבו מיד: 'אני מדבר עם חבר שלי...'

'חבר שלך? אינני רואה כזה באופק. מי הוא זה ואיזה הוא?' - שאל המשגיח. 'זהו היצר הרע' - השיבו רבי יצחק, 'אני צריך לשכנע אותו להיפרד ממני...'. חיך המשגיח והוסיף לשאול: 'אם כבר לקחת חבר - מדוע בחרת ביצר הרע? וכי לא עדיף לצאת לטיול עם חבר טוב יותר - הוא היצר הטוב? מדוע בחרת בחבר כמו היצר הרע?'

'אה, זה פשוט!' - השיב רבי יצחק תשובה גאונית בפשטותה - 'היצר הרע הוא חבר טוב בהרבה: ראשית, הוא חבר יותר מדי נאמן, שנדבק אליי בכל עת. כמה שאני מנסה לשכנעו לעזוב אותי - זה לא עובד. ושנית, היצר הרע הוא הרבה יותר כשרוני: פיו נוטף נופת צופים, תירוצים מתירוצים שונים, הסברים ואמתלאות. הוא מומחה ביצירת דמיונות, בסיפור סיפורים. זה חבר לתפארת. ובכל זאת - אני משכנע אותו לעזוב אותי...'

דבריו המתוקים של רבי יצחק הוטנר, כפי שמופיעים בספר 'מידות והנהגות טובות', שופכים אור על דמותו המפוקקת של היצר הרע, שמעמיד בפנינו ניסיונות בכל עת. הבה נחשב חשבונו של עולם, מדוע היצר הרע כה נאמן, למה הוא מתעקש להידבק אלינו, וכיצד יש בפיו כל העת תירוצים מקוריים... אין זאת כי הוא רוצה בטובתנו - שהלא כשמו כן הוא: יצר הרע! הבה נתגבר עליו, הבה ננצח אותו, הבה ניתן כח בפמליא של מעלה!

מצוה לפרסם! סגולה בדקה לעורר רצון לקדושה, לטבול לעילוי נשמת

הרה"ח רבי פתחיה טעלישער בן הרה"ר יוסף יונה הי"ד רוזנברג
מזקני חסידי בעלזא, נעקרה"ש בשנת הזעם - י"ג בסיון תש"ד

לעילוי נשמת

ר שלמה פרץ ז"ל ב"ר מאיר הלוי גולדשמיט (אריאל)
ת.נ.צ.ב.ה.

הברית, הקים משפחה וזכה לחיות חיים נעלים עד לפטירתו בשיבה טובה. רק מתי מעט הכירו את סיפורו האישי המטלטל כפי שסיפר בעצמו.

ר' יעקב מתתיהו נולד בפולין, בשנים בהן היתה עדיין ארץ שלווה ורגועה. ילדותו עברה עליו בטוב ובנעימים, ואז שמי אירופה התקדרו בעננים שחורים של שנת ישראל, והאדמה החלה להיספג בדם יהודי שנשפך כמים, ה' יקום נקמת דם עבדיו השפוך. כשפרצו הנאצים ימ"ש לפולין, היה ר' יעקב מתתיהו נער צעיר וחסון, ולכן נשלח למחנות העבודה - לשרת את מכונית המלחמה הנאצית הארוורה.

למרבה החרדה, את מיטב שנותיו העביר ר' יעקב מתתיהו - הבחור הצעיר, בשירות מפלצת המלחמה הגרמנית, תוך שהמפקדים מתעללים בו, משפילים אותו, ולא מעט פעמים אף ביקשו לרצחו נפש - אלא שהתקשו לוותר על כוחותיו וסיועו. במשך השנים הללו, הוריו, סביו וסבתותיו, אחיו ואחיותיו - כולם כולם עלו על מזבח קידוש ה', מסרו נפשם לבורא עולם.

כשהמלחמה מסתיימת, מוצא ר' יעקב מתתיהו את עצמו שבור ומרוסק, אין לו בית לחזור אליו, לא כתובת, לא מכר ולא גואל. עד מהרה הוא מגלה ברשומות כי כל בני משפחתו נספו, הוא נותר בודד וגלמוד, הכי לבד בעולם. הוא פונה אנה ואנה, מחפש כיוון, רעיון, מקום להתיישב בו, מחשבה מה עושים מעכשיו - אולם ידיו רפויotes, אין בו עוד כח.

את מיטב שנותיו וכוחותיו - גזלו ממנו הנאצים. את כל משפחתו - העלו באש. מעברו לא נותר דבר, ובעתידו - הוא לא תולה תקווה. מסתובב לו ר' יעקב מתתיהו בעולם כשהוא חסר כל, נטול כוחות, רזה ושדוף, בלי רצון לחיות בכלל. יום ועוד יום חולפים, והוא שואל את עצמו: רגע, למה בכלל נותרתי כאן? ואף נושא עיניים כאובות השמימה ושואל: 'רבוננו של עולם, את כולם לקחת, למה אותי השארתי? אם לזאת ייקרא חיים - למה לי חיים שכאלה?'

הוא מתחיל לנדוד ברחבי אירופה העשירה, מחפש לעצמו ייעוד. בדרוכו, הוא עובר בעיירה קטנה על יד אושוויץ, ומוצא בה בית כנסת שנחרב למחצה ע"י הנאצים, אולם בחלקו הבנוי - יושבת קבוצת צעירים יהודים, אודים מוצלים מאש, ממש כמוהו. למרבה הפתעתו, בני הקבוצה יושבים יחדיו ומשוררים בלהט, בעיניהם ניצוץ בוער של תקווה ואמונה, ובידיהם הם מחזיקים כוסות משקה - באהבת חברים נפלאה!

זכרונות נוגים עולים בו, מעולם שהיה ואיננו. היטב זוכר הוא את השבת אחים' בשטיבל שליד בית הוריו, כך בדיוק הוא היה נראה. יושבים יחדיו, שרים, משוחחים, מתחזקים, והכל באווירה טובה וחיונית. מה? הייתכן שעוד קיים דבר כזה? האננם ישנם עדיין יהודים שנוהגים באותה דרך? האם לאחר חורבנו של עולם - עוד יש יהודים שמאודים בתקווה?!

הוא ניגש אל חברי הקבוצה ומתיישב לצידם. הם כנראה כבר רגילים לכך שמעת לעת 'מגלה' אותם עוד ניצול או שריד, ומזמינים אותו להצטרף. כשהוא כבר חלק מבני החבורה, הוא מבחין כי על ההתוועדות המשותפת מנצח משפיע מחסידי ליובאוויטש, שנותן את הטון בשירה, מתבל באמרות חסידיות בעלות להט אש קודש, ולא שוכח למלא את הכוסות המתרוקנות במשקאות חריפים - כדי לרומם את האווירה...

ר' יעקב מתתיהו מביט במחזה, ומתקשה להאמין כי אכן כן. בעיניו - זה כמו גלויה מלפני שנים, וזכרונות קסומים שחשב שכבר לא יראה לעולם. ובעודו יושב שם עם בני החבורה, בין שיר לשיר, לפתע שומע הוא את קולו הנרגש של המשפיע - נושא דבריו לאמור:

'חברים יקרים! זה עתה הסתיימה המלחמה הקשה, הנוראית והאכזרית. הנאצים ימ"ש לא התחשבו ולא ריחמו, לא חמלו ולא חסו, הם לקחו לנו הכל!' - אמר המשפיע ברגש, ועיני בני החבורה מלאו דמעות, כשפירט: 'כן, הם לקחו לנו את האבות והאימהות שלנו, הם חמסו מאיתנו את כבודנו העצמי. הם שחטו את האחים שלנו, הם רצחו את האחיות. ברשותם, הם גזלו מאיתנו את השבתות והחגים, את הציצית והתפילין, את הלולב והשופר... - - -'

המשפיע התקשה להמשיך, כולם בכו בכי תמרורים. הוא תיאר בצורה כה פשוטה אך נוקבת, קורעת לב ממש, עד כמה הנאצים ימ"ש גזלו מאותם שרידי חרב את הכל בכל: את המשפחה, את המעמד, את המצוות, את החברים, את הקהילה, את הכל ממש! - ואז הוא המשיך:

'את הכל הם לקחו מאיתנו, אבל דבר אחד הם לא הצליחו לקחת, וקרוב היום שאף הוא יילקח מאיתנו: את היצר הרע. את אותו מלך זקן וכסיל ששוכן בתוך ליבנו, שאומר לנו להרפות, להרים ידיים, להתייאש, לומר שמה שהיה כבר לא יהיה - אותו הם לא הצליחו לקחת. הוא נשאר בעומק ליבנו, והוא ממשיך לתפקד!'

אולם לא לעולם חסון! - המשיך המשפיע והרעים בקולו: 'הן קרובה עת הגאולה השלימה, בקרוב הקדוש ברוך הוא יקבץ את נדחי עמו ישראל ברחמים. ברגע שהמשיח יבוא ותימלא הארץ דעה את ה' - גם היצר הרע יילקח מאיתנו אז נישאר ממש בלי

כלום... עכשיו עוד יש לנו את היצר הרע, אותו עדיין לא לקחו מאיתנו, עוד יש לנו מה לעשות בעולם - להילחם כמו אריות! הבה נעשה זאת עכשיו, לפני שיהיה מאוחר!'

ר' יעקב מתתיהו ישב שם, ויחד עם בני החבורה געה בבכיה. דברי המשפיע היו להם למשיבי נפש, הוא בעצם הסביר להם שאת המתנה הגדולה מכולם, את המלחמה ביצר - את זה הנאצים לא הצליחו לגזול מהם, את זה השאירו להם גם אחרי המלחמה! דברים אלו נסכו בו כוחות חדשים, ואז הוא קיבל החלטה נחושה:

הרי ההזדמנות להתגבר על היצר - זה הדבר היחיד שנותר לו, וגם זה - לא יישאר אתו לאורך זמן, זה רק עד הגאולה... עליו אפוא להזדרז ולהתגבר כארי: הוא ניער את עצמו מעפר המחנות, התעלה מעל רגשי הכאב והאסון, מיהר להקים בית נאמן בישראל, ובהולדת כל אחד מילדיו, וכשחינך אותם על אדני התורה - הרגיש במוחש כי הוא מתגבר עוד התגברות ועוד אחת, ממחר להספיק לפני שהיצר ילקח ממנו!

וביום מן הימים, בנו אישר את הסיפור הזה, כפי שהופיע בגיליון הנפלא 'אמרי מנחם' מפי הרה"ג רבי יוסף צבי רכניצר שליט"א, והמסר שבו מטלטל בעוצמתו:

אחים יקרים! מצבנו טוב בהרבה, ודווקא לכן - זה שלא לקחו לנו את יתר המתנות שלנו - את השלווה, את המשפחה, את הנכסים - זו לא סיבה לא לנצל את המתנה שעוד רגע תתפוגג ותלך מאיתנו... הן קרובים הימים בהם לא יהיה יצר הרע בעולם - ואז, איך נוכל לנצל רגעי הזדמנות נעלים, איך נוכל לנצח את היצר ולזכות בהתגברות על הנסיונות?!

עכשיו הזמן! כל עוד נר היצר בוער, משכר ומשקר, מטעה ומתעה, וגורם לנו לחשוב שלא יקרה כלום אם נפול לרגע, אם נזלזל חלילה במצוה אחת, אם נשיח שיחת חולין בזמן הלימוד או בעת התפילה, אם נתפשר על כשרות מופחתת, אם נפגע בחבר או נחזיק במחלוקת. עכשיו, כשהיצר הרע עוד עובד, לפני שיושב לנצח בביאת המשיח, עוד יש לנו הזדמנות לתת כח בפמליא של מעלה, עוד מחכים בשמי מעל לראות אותנו מתגברים!

הבה נסתער על כל ניסיון מהזדמנות, הבה נבין את עוצמת הרגע. כשאנחנו מתגברים על ניסיון - אנחנו משפיעים שפע טובה וברכה בשמים ובארץ, פועלים ביתר שאת ועוז להשפיע חסד ורחמים על באי עולם. הבה נתגבר על כל ניסיון באשר הוא, ועל ידי זה יושפע שפע רב בכל העולמות!

עד איזה גיל היצר עובד?

שעת ערב מוקדמת במעונו של הרה"ק בעל העצי חיים' מסיגט ז"ע. תור ארוך השתרך מאחורי הדלת, רבים ביקשו להיכנס אל הרבי ולזכות בברכה מאירה או בעצה נבונה. אחד מהם היה הרה"ח רבי אלתר פרוכטר זצ"ל, מוקני חסידי וזיניץ, שלאחר נישואיו הסתופף בצילו של העצי חיים'.

עם כניסתו אל החדר, פנה רבי אלתר ואמר: 'בהיותי בחור, היה היצר הרע מתרגש ובא עליי בכל עת, אבל קיבלתי זאת בהבנה - שכן אני עדיין בחור צעיר לימים. תקווה גדולה פיעמה בי, שלאחר נישואי אתבסס בחיים, וכבר לא יהיה ליצר הרע דין ודברים עמי. לתומי סברתי שלא אכירו יותר, אולם הנני נשוי כבר מספר חודשים, והיצר עודו מתגבר עליי בשיא תוקפו בכל עת!' - התאונן.

הרבי האזין לו ברוב קשב, וחיוך נתלה בשפתיו. הוא אחז בשתי ידיו בזקנו הלכן היורד על פי מידותיו, והשיב: 'הנה, הזקן שלי כבר לבן, מבוגר אני ממך בלא מעט שנים, ולמרות זאת, היצר הרע לא פוחד ממני, הוא שב ומבקר אותי פעם אחר פעם, מדי יום ביומו. זה התפקיד שלנו בעולם, לא נפטרים ממנו באף גיל!'

וכראות הרבי כי פני רבי אלתר קודרות לנוכח העובדה שאין עצה ואין תבונה כנגד היצר, הוסיף ואמר: 'אבל מצינו בחז"ל עצה טובה, בראתי יצר הרע - בראתי לו תורה תבלין. אחוז בעמוד התורה, תתחבר לעסק התורה. המאור שבה מחזיר למוטב, מנצח את היצר!'

ולימים, כך סיפר רבי אלתר, עצת הרבי עמדה לו היטב. הוא היה שקוע בעסקיו, נאלץ להסתובב בשווקים בעמלו לפרנסתו. אך את עצת הרבי לא שכח ולא זנח, ומדי יום ביומו היה מקפיד להקדיש זמן ארוך ללימוד התורה באהבה, כי היא התבלין כנגד עצת היצר ונסינותיו!

אחים יקרים! עצה טובה זו, אשר מופיעה בספר 'אוצרותיהם אמלא' מפי דודי מגיד המישרים הרה"ג רבי אליעזר טורק שליט"א, מאירה ומעוררת את הלב: נכון, קשה מאוד להתגבר על היצר. כל יום הוא בא עם תירוץ חדש, כל רגע שעה הוא בא עם פיתוי אחר. הוא מערים בדרכנו עוד ועוד נסיונות...

אבל יש לנו כלי: להחזיק בעמוד התורה, לעמול בתורה, לעסוק בתורה - זו העצה להתגבר על כל נסיונות היצר. בכוח עמל התורה - נזכה באמת להתמודד אתו ולנצח אותו, כי זה תפקידנו בעולם!

משיעוריו של מגיד השיעור הרה"ג אשר קובלסקי שליט"א

לשמיעת השיעורים בדף היומי ובנושאים נוספים חייגו: 073-2951342 | לקבלת העלון במייל: 6778160@gmail.com | לתרומות והנצחות (גם בכ. אשראי) למען הפצת העלון חייגו: 055-677-8160 | ניתן לתרום גם בעמדות נדרים פלוס